

ADVIES

Algemene Raad

24 juni 2010

AR/RHE-CDS/ADV/013

Advies over Europe 2020

Advies over Europe 2020

1 Structuur van het advies

Inhoud

1	Structuur van het advies	1
2	Situering	1
3	Onderwijs, een kernproces in de vernieuwde Lissabonstrategie (“Europe 2020”). Stellingnamen t.a.v. het Europese niveau	2
3.1	Geen vrijblijvend signaal	2
3.2	De sociale dimensie van onderwijs en vorming sterker beklemtonen door een gelijke kansenbeleid	3
3.3	Het Europese onderwijsbeleid besteedt te weinig aandacht aan het perspectief van de lerende	3
3.4	Samenhang tussen verschillende Europese beleidskaders	3
3.5	Het principe van onderwijsrichtpunten en indicatoren	4
4	De betekenis van de Europese samenwerking voor het Vlaamse onderwijsbeleid	5
4.1	Onderwijs tussen maatschappelijke opdrachten en een eigen vormingsconcept	5
4.2	Een doordachte vertaling van Europese samenwerkingskaders naar Vlaams onderwijsbeleid	5
4.3	Waar staat Vlaanderen in het nastreven van de Europese richtpunten ?	6
4.3.1	Een versterking van de Europese dimensie in het onderwijs	6
4.3.2	Vlaamse streefcijfers	6
4.4	Implementatie : een ontbrekend luik in het vernieuwingsdenken vanuit Europa	10
5	Stakeholdersparticipatie	10

2 Situering

De Vlor bracht de voorbije jaren op cruciale momenten in de totstandkoming van de kaders voor samenwerking op het vlak van onderwijs en vorming tussen de EU-landen advies uit ¹. Zowel de evaluatie en de totstandkoming van de nieuwe strategie “Europe 2020” als de aanvang van het Belgische voorzitterschap van de EU zijn aanleidingen om nogmaals een aantal kernboodschappen onder de aandacht van de minister te brengen.

¹ [Het Europees onderwijsbeleid en zijn weerslag op het Vlaams onderwijsbeleid \(20/05/2003\)](#)
[Advies over de ontwerpconclusies van de Europese Raad over doelmatigheid en rechtvaardigheid in Onderwijs en Vorming \(09/11/2006\)](#)
[Reactie op de Europese consultatie ‘Scholen voor de 21ste eeuw’ \(13/12/2007\)](#)
[Naar een sterkere internationalisering van het Vlaamse onderwijs \(20/12/2007\)](#)

De Vlor integreert in dit advies de ideeën uit het advies van vorig jaar naar aanleiding van het werkprogramma “Onderwijs en Vorming 2020”². Er loopt immers in het verlengde van de actualisering van de Lissabonstrategie een debat over de wenselijkheid om het programma Onderwijs en Vorming 2020 opnieuw te bekijken. In die context blijven de eerdere opmerkingen relevant.

Daarnaast is het advies ook in sterke mate verrijkt met de inzichten van diverse deelnemers aan de sensibiliseringsconferentie over het EU-onderwijsbeleid die plaatsvond op 19 mei 2010.

Dit advies slaat op alle facetten van de samenwerking op het vlak van onderwijs en vorming en bespreekt zowel de beleidsvoorstellen die voortvloeien uit “Europe 2020”³ als uit “Education and Training 2020 (ET 2020)”⁴.

De Vlor doet dit, zoals vaak in het verleden, ook nu op eigen initiatief. De onderwijs- en sociale partners willen door dit signaal aangeven dat ze een aftoetsing van dergelijke afspraken aan het middenveld onontbeerlijk blijven vinden.

Dit advies werd voorbereid door de commissie Internationaal Onderwijs- en Vormingsbeleid van de Vlor, onder voorzitterschap van de heer R. Schollaert. Het werd goedgekeurd door de Algemene Raad met 23 stemmen voor en 6 onthoudingen.

3 Onderwijs, een kernproces in de vernieuwde Lissabonstrategie (“Europe 2020”). Stellingnamen t.a.v. het Europese niveau

In het vernieuwde “Europe 2020” (de opvolger van het Lissabonproces) staat onderwijs erg prominent op de agenda. Het erkent de zeer grote impact van onderwijs, onderzoek, innovatie en creativiteit op de ontwikkeling van de samenleving. Dat is een belangrijk signaal voor de regeringsleiders en de beleidsmakers in de lidstaten.

De Vlor vindt echter dat de volgende punten eveneens noodzakelijk zijn om het onderwijs vanuit de EU sterke stimulansen te geven :

3.1 Geen vrijblijvend signaal

Het signaal van “Europe 2020” mag zeker niet vrijblijvend zijn. Zowel Europa als de regeringen moeten aan deze inzichten gepaste maatschappelijke conclusies verbinden: de erkenning van de grote impact van onderwijs en vorming moet leiden tot een verdere verhoging van de maatschappelijke status van de onderwijssector.

Dit zal zich moeten uiten in

- grotere coherentie tussen “Europe 2020” en “Education and Training 2020” dat eerder werd vastgelegd.
- een consequente vertaling in waardering voor het lerarenambt en in het investeringsbeleid op het vlak van onderwijs en vorming.

² [Advies over het strategisch raamwerk voor Onderwijs en Vorming 2020 \(30/04/2009\)](#)

³ [Europe 2020. Conclusies van de Europese Raad van 25-26 maart 2010 over de nieuwe strategie voor banen en groei.](#)

⁴ [Conclusies van de Raad van 12 mei 2009 betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding \(ET 2020\)](#)

- een adequate rapportering over andere dimensies van de samenwerking op het vlak van onderwijs en vorming (zie punten 3.2 en 3.3).
- een inpassing van het Europese niveau in de beleidscyclus binnen de voorwaarden omschreven in het punt 4.2.

3.2 De sociale dimensie van onderwijs en vorming sterker beklemtonen door een gelijke kansenbeleid

De Vlor stelt vast dat het perspectief van het Europese onderwijsbeleid in de loop van de jaren verbreed is, net zoals het Lissabonproces geleidelijk een breder perspectief gekregen heeft. Sociale cohesie en duurzaamheid kregen een prominenter plaats. We stellen vast dat gelijke onderwijskansen en dan meer specifiek de integratie van kansengroepen binnen het onderwijs impliciet aan de orde komen in Europese onderwijsdossiers maar dat deze als dusdanig nog geen formeel punt van samenwerking zijn tussen de lidstaten. Er zijn aanzetten die echter meer systematiek zouden mogen krijgen en meer structureel moeten worden ingebed. In dit licht zijn de recente raadsconclusies over de versterking van de sociale dimensie van onderwijs en vorming betekenisvol. De Vlor wil dat deze klemtonen verder gaan dan retoriek en dat er effectieve impulsen van uitgaan naar het beleid van de lidstaten.

- Dit kan door de sociale beleidslijnen in het kader van het Belgische voorzitterschap van de EU verder op te volgen en in het EU-beleid te consolideren.
- Dit kan ook door deze sociale dimensies sterker te verankeren in het rapporteringsproces. Dit betekent dat onderwijsrichtpunten (benchmarks) en/of indicatoren hierop inspelen. Gelijke onderwijskansen moeten centraler gesteld worden in het Europese onderwijsbeleid.
- Kwetsbare groepen in het onderwijs en levenslang leren zouden meer beleidsaandacht moeten krijgen. We denken aan de conclusies van de publieke consultatie over onderwijs en migratie waar nog geen concreet beleid aan gekoppeld wordt.

3.3 Het Europese onderwijsbeleid besteedt te weinig aandacht aan het perspectief van de lerende

Zoals hierboven aangegeven, vertrekt het Europese onderwijsbeleid zeer sterk vanuit de economische en maatschappelijke verwachtingen t.a.v. het onderwijs. De Vlor vindt dat onderwijsbeleid het perspectief en de beleving van de lerende zelf meer moet valoriseren. Vragen als participatie van lerenden, welbevinden en betrokkenheid, motivatie worden in de Europese teksten nauwelijks aan de orde gesteld. Studielast is zeker ook een aandachtspunt in het licht van de vele verwachtingen die t.a.v. onderwijs worden geformuleerd.

3.4 Samenhang tussen verschillende Europese beleidskaders

De Vlor mist samenhang tussen de verschillende Europese beleidslijnen en klaarheid in de objectieven ervan. Een sterkere transparantie tussen de doelen van de verschillende beleidslijnen voor leerplichtonderwijs, voor levenslang- en levensbreed leren, voor hoger en beroepsonderwijs is nodig. Zo niet dreigen maatregelen hetzij te sectoraal hetzij te algemeen te worden toegepast. De Vlor pleit voor een duidelijk debat over de verschillende finaliteiten én de samenhang van onderwijsniveaus en –sectoren.

De Vlor mist in elk geval een concreet kader voor levenslang en levensbreed leren, zoals dat tot nog toe wel het geval was.

3.5 Het principe van onderwijsrichtpunten en indicatoren

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het goed dat de effecten van een beleid worden opgevolgd. In diverse adviezen hebben we aangedrongen om een onderwijsvernieuwing te koppelen aan (kwalitatief) evaluatie-onderzoek naar de mate waarin de vooropgestelde doelen worden bereikt, er ongewenste effecten optreden e.d. Het zou een meerwaarde zijn als elke fundamentele onderwijshervorming gepaard gaat met een evaluatie-onderzoek.

Richtpunten moeten echter aan een aantal criteria voldoen :

- Richtpunten moeten een veel rijker beeld van de onderwijswerkelijkheid schetsen. We pleiten in de punten 3.2 en 3.3 voor meer sociale indicatoren. We stellen ook vast dat de PISA-onderzoeken aftoetsen in welke mate leerlingen graag naar school gaan. De Vlor vraagt dat ook dergelijke bestaande indicatoren mee genomen worden in de opvolging.
- De Vlor pleit echter voor realisme in de normen die de lidstaten zichzelf stellen. Het is waardevol dat lidstaten zichzelf ambitieuze doelen stellen maar voor bepaalde richtpunten is het duidelijk dat deze ofwel al gehaald waren toen ze geformuleerd werden terwijl andere meteen al onrealistisch bleken.

We willen ook dat de benchmarks worden gezien in hun beperktheid en in hun opzet. Ze kunnen geenszins een complexe onderwijsrealiteit vatten.

- De onderwijsrealiteit is complex. Dit doet afbreuk aan succesvolle vernieuwingen die geen onmiddellijk meetbare impact hebben.
- De wens om goed te scoren op de indicatoren en benchmarks mag er niet toe leiden dat belangrijkere en dieperliggende problemen niet worden aangepakt. Men mag zich niet enkel richten op datgene wat gemeten kan worden. Zo zou er te weinig aandacht kunnen gaan naar attitude- en waardevorming. Men moet vermijden dat technieken zouden primeren op reflectie en metacognitie.
- Belangrijk is ook dat de verzamelde indicatoren worden geanalyseerd en geduid, dat hun betekenis wordt geïnterpreteerd in een situatiegebonden geografische en historisch-culturele context. Indicatoren zijn steeds context- en situatiegevoelig. In de huidige documenten is geen sprake van duiding en van een terugplaatsen van de resultaten in een bepaalde geografische, historische of maatschappelijke context. Bovendien rijst vaak de vraag in welke mate de design van een meting niet mee de resultaten bepaalt. Vergelijkbare cijfers vinden ligt niet voor de hand.
- Europese indicatoren en benchmarks mogen niet leiden tot verantwoordingsdruk bij lokale scholen. Binnen scholen moet er gewerkt worden aan een horizontale en interne verantwoording in het kader van het kwaliteitsbeleid van de school.

4 De betekenis van de Europese samenwerking voor het Vlaamse onderwijsbeleid

4.1 Onderwijs tussen maatschappelijke opdrachten en een eigen vormingsconcept

We stellen wel vast dat de globale onderwijsvisie van de Europese Unie sterk utilitair gericht blijft. Het onderwijs wordt heel sterk gezien als een actor om maatschappelijke doelen te bereiken.

Op zichzelf is er niets verkeerd met de aandacht voor de maatschappelijke functies van onderwijs op voorwaarde dat de opdrachten van het onderwijs niet hiertoe worden beperkt. Het onderwijs realiseert immers zowel maatschappelijke doelen (functionele doelen, integratie in het maatschappelijke leven, sociale cohesie en gelijkheid) als pedagogische doelen. Het neemt heel wat maatschappelijke opdrachten op zich maar vanuit zijn (ped)agogische opdracht. Onderwijs wil jonge mensen opvoeden zodat ze op een kritische en creatieve manier mee de samenleving van morgen kunnen vorm geven. Dit veronderstelt dat onderwijs meer functionele kennis en vaardigheden overdraagt, lerenden leert om de maatschappelijke ontwikkelingen kritisch te bevragen en er innovatief mee om te gaan. Onderwijs leert lerenden bewust omgaan met normen en met waarden, met diversiteit en met zingeving.

We zijn geen vragende partij dat Europa op dit punt initiatieven zou nemen maar we pleiten wel nadrukkelijk voor ruimte voor de lidstaten om een eigen vormingsconcept te kunnen opbouwen. In die zin moeten de maatschappelijke vragen die Europa voorop stelt complementair en aanvullend zijn op het eigen onderwijsbeleid van de lidstaten en regio's.

Om al deze redenen moet het (Vlaamse) onderwijs een assertieve autonomie kunnen handhaven t.a.v. de veelheid aan maatschappelijke verwachtingen en ze kunnen meenemen in een eigen missie en dynamiek. Dit betekent ook dat onderwijs t.a.v. de samenleving signalen moet kunnen geven over maatschappelijke ontwikkelingen die de school niet (alleen) kan oplossen. Om antwoorden te zoeken op ingrijpende maatschappelijke veranderingen maakt onderwijs deel uit van een globaal systeem van zorg-, welzijns- en culturele instellingen waarin velen een verantwoordelijkheid moeten opnemen.

4.2 Een doordachte vertaling van Europese samenwerkingskaders naar Vlaams onderwijsbeleid

De Vlor vindt dat de Europese samenwerking op het terrein van onderwijs en vorming moet uitgaan van subsidiariteit. Het onderwijsbeleid is een nationale / regionale bevoegdheid en kan dat best ook blijven.

Dit belet niet dat voor bepaalde aspecten een Europese samenwerking een meerwaarde kan bieden: het biedt de kans voor nationale / regionale beleidsmakers om beleidspraktijken te vergelijken en van elkaar te leren. De Vlor benadrukt dat Europese samenwerking moet uitgaan van de culturele identiteiten en de diversiteit die de kern van de Europese Unie uitmaken. Samenwerking mag deze identiteiten niet verdringen.

Zowel het internationale/Europese niveau als het lokale winnen aan belang. Het Vlaamse onderwijsbeleid wordt op die manier vanuit twee andere beleidslagen uitgedaagd. Dit is een nieuwe dynamiek waar het Vlaamse onderwijsbeleid creatief moet leren mee omgaan. De innovatiesnelheid van zowel Europa als het lokale is vaak ook groter dan op het Vlaamse niveau. Actief en snel inspelen op innovatiebehoeften op Europees, Vlaams en lokaal niveau is eveneens een uitdaging.

Voor de Vlor bestaat een goede afstemming tussen het Europese en het Vlaamse niveau uit de volgende stappen:

- Een accurate opvolging en waar mogelijk beïnvloeding van de Europese samenwerkingskaders. Vlaanderen moet in de Europese context de ambitie hebben te wegen op het beleid en de besluitvorming. De Vlor waardeert dat de Vlaamse ministers, ondanks complexe besluitvormingsprocedures, op deze besluitvorming proberen te wegen en deze proberen te beïnvloeden.
- Een brede consultatie van de stakeholders binnen de Vlor (en andere strategische adviesraden) over de voorgestelde doelen en de wijze waarop deze doelstellingen worden omgezet in Vlaams beleid.
- Het niet klakkeloos overnemen van de Europese afspraken, maar een Vlaamse invulling rekening houdend met onze eigen context, traditie en structuren. De Europese kaders laten een contextualisering van de Europese doelen naar Vlaanderen trouwens perfect toe.
- Een opener communicatie over waar het Europese beleid naartoe wil en waar Vlaanderen eigen klemtonen legt. Nu worden beide aspecten in de communicatie soms door mekaar gehaald. Voor de stakeholders en voor alle onderwijsbetrokkenen is het bijzonder verwarrend als niet duidelijk wordt aangegeven welk beleidsniveau welke beslissing heeft genomen.

4.3 Waar staat Vlaanderen in het nastreven van de Europese richtpunten ?

4.3.1 Een versterking van de Europese dimensie in het onderwijs

De Vlor verwijst naar zijn advies ⁵ over de versterking van de internationale dimensie in het onderwijs. Deze dimensie zou gestructureerd, organiek en systematisch worden ingebouwd in alle aspecten van het onderwijs en in het bijzonder in de lerarenopleidingen. We stellen vast dat Europese en internationale dimensies te vaak moeten blijven steken in de vrijwillige inzet en engagement van onderwijsbetrokkenen zonder dat de noodzakelijke voorwaarden bestaan op instellingsniveau. De Vlor vraagt om dit mee te integreren in een globaal perspectief op de levenslange professionalisering van de schoolteams.

4.3.2 Vlaamse streefcijfers

De Vlor stelt vast dat Vlaanderen de voorbije jaren al heel wat inspanningen heeft gedaan om een eigen kader aan streefcijfers te ontwikkelen in het kader van het pact 2020. We verwijzen in deze context naar de nulmeting door de diensten van Algemeen Regeringsbeleid ⁶. De doelstellingen worden vertaald in operationele kernindicatoren. Deze indicatoren zullen jaarlijks worden geactualiseerd. Deze indicatoren leggen voor Vlaanderen ook de prioriteiten vast.

We baseren onderstaande tabel op deze cijfers.

⁵ [Naar een sterkere internationalisering van het Vlaamse onderwijs \(20/12/2007\)](#)

⁶ Pact 2020. Kernindicatoren. Nulmeting 2010, Brussel, 2010. We kennen de discussies rond de statistische relevantie van indicatoren. De Vlor wil zich niet inlaten met deze statistisch technische discussie en vertrekt van het kader dat door de Vlaamse regering werd bekrachtigd.

Kerndoel	Indicator	Stand van zaken	Bedenkingen
<p>Het aantal kortgeschoolden is in 2020 op de arbeidsmarkt met de helft verminderd.</p> <p>Dit komt door dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer jongeren het secundair onderwijs afwerken; - Meer jongeren na hun secundair onderwijs verder studeren zowel in het hoger beroepsonderwijs als in het hoger onderwijs - Meer mensen deelnemen aan levenslang en levensbreed leren (stijging tot 15 % van de beroepsactieve leeftijd). 	<p>Het aandeel kortgeschoolden (max. lager secundair onderwijs) 15-64 jaar op actieve leeftijd</p>	<p>Dit aandeel bedraagt anno 2008 20,7 %. Het aandeel daalt gestaag van 1999 tot 2008.</p>	
	<p>Bevolking 25 tot 64 jaar die deelneemt aan opleidingen tijdens de vier weken voorafgaand aan de enquête.</p>	<p>Dit aandeel bedraagt anno 2008 7,6 %.</p> <p>Sinds 2004 is er een dalende in plaats van stijgende trend.</p> <p>Dit cijfer ligt bovendien onder het EU-gemiddelde.</p> <p>Het pact stelt 15 % voorop.</p>	<p>De Vlor erkent dat deze indicator teruggaat op de Europese definitie maar blijft vragen hebben bij de beperking tot 4 weken voorafgaand aan de enquête. Dit is een erg beperkende benadering van LLL.</p>

<p>Concreet halveren we tegen 2020 het aantal schoolverlaters die het secundair onderwijs zonder voldoende startkwalificaties verlaten, stijgt het aantal jongeren met een diploma hoger onderwijs aanzienlijk ongeacht herkomst, werksituatie of opleidingsniveau van hun ouders. Kinderen van niet-hooggeschoolde ouders bereiken een participatiegraad van ruim 60 % in het hoger onderwijs</p>	<p>% 18-24 jarigen met als hoogste "diploma" de 1ste of 2de graad die ook geen opleiding volgden tijdens de laatste vier weken.</p>	<p>Dit aandeel bedraagt anno 2008 8,5 %. Er is een dalende trend t.a.v. 12,5% in 2003.</p>	<p>Ook hier zijn er bedenkingen bij de erg beperkende benadering van LLL. De Vlor verwijst in deze context naar de volgende indicator die nog meer verontrustend is.</p>
	<p>% 22-jarigen dat niet beschikt over een kwalificatie van niveau secundair onderwijs en zich niet meer in het leerplichtonderwijs bevindt</p>	<p>Het aandeel stijgt in deze meting tot 14,1 in 2006.</p>	
	<p>% jongeren met een diploma HO 20-29 jaar (aandeel 20-24 jaar en 25-29 jaar als achtergrondvariabele)</p>	<p>Het aandeel van de jongeren met een diploma HO neemt licht toe over de jaren. In 2008 bedraagt het aandeel 25,5 %.</p> <p>In het pact wordt een aanzienlijke stijging vooropgesteld zonder kwantificering.</p>	
	<p>% van de schoolbevolking (gewoon secundair onderwijs) met 2 of meer jaren achterstand</p>	<p>De schoolse vertraging van de scholieren in het SO stijgt licht. In het schooljaar 2008-2009 bedroeg het aandeel 6,54 %.</p>	

	<p>% leerlingen in het kleuter- gewoon lager en secundair onderwijs met een laagopgeleide moeder, een gezinstaal die niet de instructietaal is en % leerlingen dat een schooltoelage ontvangt.</p>	<p>De cijfers geven een verschillend beeld voor het BaO en SO.</p> <p>BaO :</p> <p>13% van de IIn heeft een andere gezinstaal dan de instructietaal (BXL : 68%)</p> <p>22% een laagopgeleide moeder (BXL 37%)</p> <p>Schooltoelage : nog niet van toepassing in 2008.</p> <p>SO</p> <p>9% van de IIn heeft een andere gezinstaal dan de instructietaal (BXL : 51%)</p> <p>26 % een laagopgeleide moeder (34%)</p> <p>21 % ontvangt een schooltoelage</p>	
--	--	--	--

De monitoring is een duidelijke stap in de goede richting.

De Vlor vraagt echter dat er een debat wordt opgestart over de manier waarop Vlaanderen deze doelen zal bereiken. Er is geen duidelijkheid over de concrete actielijnen om al die ambitieuze doelen te bereiken. Voor de problematiek rond ongekwalificeerden verwijst de Vlor naar het advies hierover in het volgende werkjaar.

4.4 Implementatie : een ontbrekend luik in het vernieuwingsdenken vanuit Europa

De Vlor is van mening dat lidstaten de vernieuwing van hun onderwijsbeleid sterker moeten onderbouwen en een breder draagvlak geven. Te vaak gaan beleidsmakers - zowel Europese als nationale - ervan uit dat nieuwe beleidsplannen en richtlijnen vanzelfsprekend ook een innovatie op schoolniveau en in de onderwijspraktijk met zich meebrengen. Dit is een te eenvoudige voorstelling van zaken en houdt geen rekening met onderwijskundige inzichten over onderwijsinnovatie.

Literatuur over onderwijsinnovatie leert dat beleidsmakers ruimte moeten laten voor de noodzakelijke professionele vertaling van innovatie in het handelen en in de professionele cultuur van onderwijsgevers en de teams die het onderwijs geven. De Vlor pleit ervoor dat Europese beleidsteksten veel meer aandacht besteden aan basisvoorwaarden voor implementatie van onderwijsveranderingen. Dit betekent geenszins dat Europa de implementatie in de lidstaten moet sturen, wel in tegendeel.

Maar Europa zou de lidstaten nadrukkelijker kunnen herinneren aan volgende basisvoorwaarden voor innovaties :

- Beleidsmakers moeten beleid maken samen met verschillende onderwijspartners die op diverse niveaus verantwoordelijkheid dragen voor onderwijsinnovatie (instellingsbesturen, leerkrachten/docenten, ouders, leerlingen/studenten ...). De verandering moet draagvlak krijgen vanuit een adequate aftoetsing ervan bij de onderwijspartners en het middenveld.
- Het zou ook bijzonder waardevol zijn om in dit perspectief na te denken over het professionaliseringsperspectief van leerkrachten die een veranderingsproces uiteindelijk moeten vorm geven. Hoe kunnen leerkrachten mee dragers worden van een innovatieve praktijk? Hoe gaan ze om met nieuwe wetenschappelijke en onderwijskundige inzichten en integreren ze die in de onderwijspraktijk? Wat betekent dit voor opleiding en levenslang leren voor leraren? Scholen zouden nadrukkelijker als professionele leergemeenschappen moeten worden benaderd.
- Een andere uitdaging is de onderbouwing van het nationale onderwijsbeleid door systematische beleidsevaluatie die voortbouwt op kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren.

5 Stakeholdersparticipatie

De Vlor vindt dat de betrokkenheid van het middenveld en van alle partners betrokken bij het onderwijs moet vergroten in het geheel van de vernieuwingsprocessen m.b.t. onderwijs. De huidige procedures zijn onvoldoende zowel op het Europese als op het Vlaamse niveau.

Deze participatie slaat op alle aspecten van de beleidscyclus: van het uitdenken van concepten tot implementatie en evaluatie. Bij de participatie van stakeholders is het

belangrijk rekening te houden met de verschillende niveaus waarop onderwijsbeleid tot stand komt.

Voor het Vlaamse niveau biedt de commissie Internationaal Onderwijs en Vormingsbeleid van de Vlor een platform voor aftoetsing van inzichten. Het is belangrijk hier ook pro-actief te kunnen reflecteren met verschillende stakeholders.

Het is belangrijk voor stakeholders op verschillende niveaus betrokken te zijn :

- Een eerste niveau is dat van snelle en correcte informatie. Ook op het eerste niveau valt nog veel te doen, al zijn er de laatste tijden initiatieven om hieraan wat te verbeteren.
- Een tweede niveau is dat van betrokkenheid. De betrokkenheid van de stakeholders is erg belangrijk om doelstellingen en inbreng van Vlaanderen af te toetsen. De geledingen binnen de Vlor zouden een inbreng moeten kunnen krijgen bij Vlaamse standpuntbepaling én bij het vastleggen van prioritaire punten bij implementatie en vertaling naar de Vlaamse context. De stakeholders moeten inspraak hebben in
 - o de thema- en agendasetting;
 - o de standpuntbepalingen van de Vlaamse overheid;
 - o het tot stand komen van de teksten;

Vlaanderen moet op grond van een participatief overlegmodel, een eigen beleid vorm geven, weliswaar rekening houdend met de Europese context. Dit is iets anders dan Europese kaders onverkort omzetten in Vlaamse regelgeving.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter